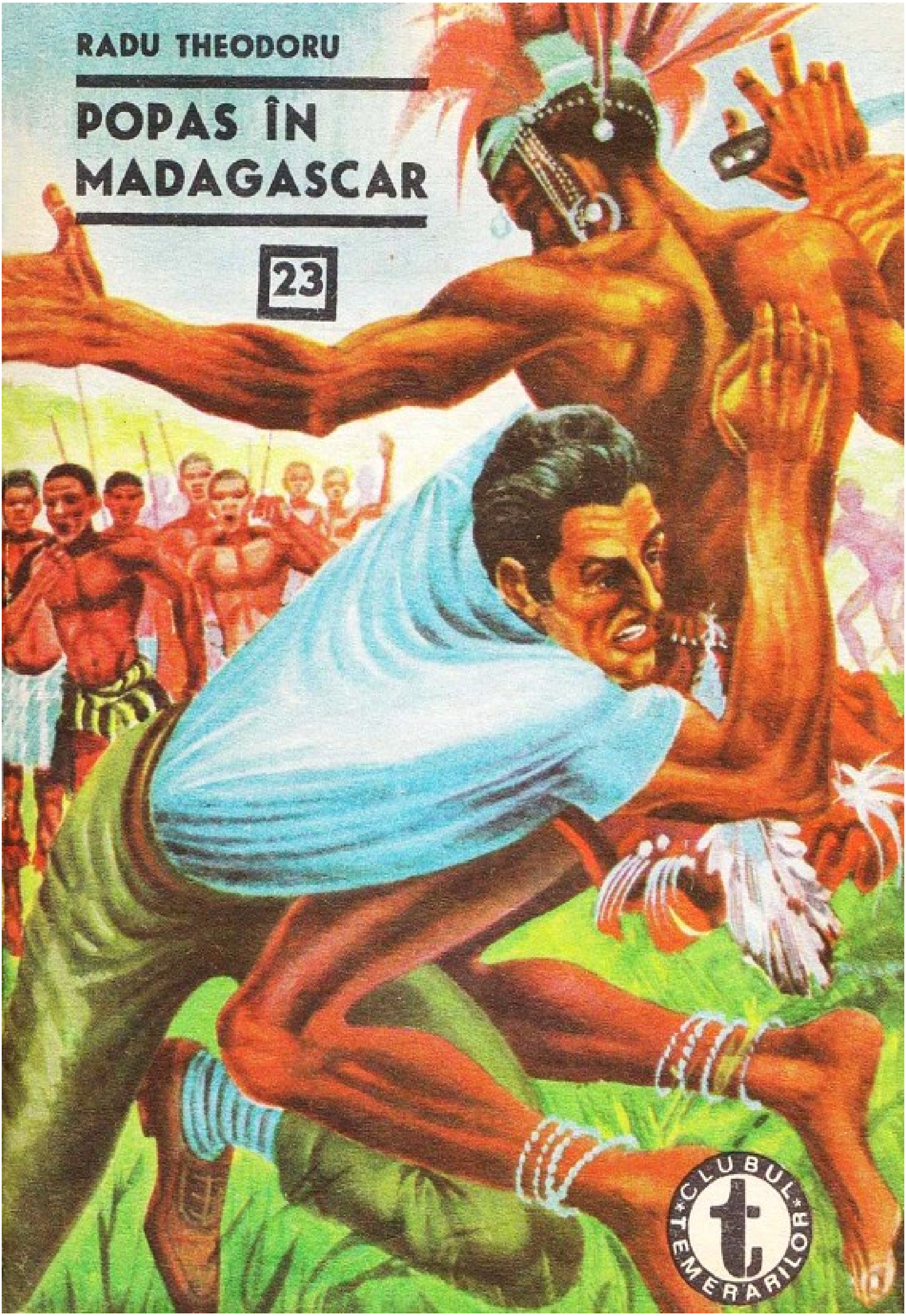
RADU THEODORU
POPAS ÎN MADAGASCAR
23
CLUBUL TEMERARILOR

RADU THEODORU

POPAS ÎN MADAHASCAR

Volumul 1

Colecția
CLUBUL TEMERARILOR
NR.23

virtual-project.eu

București - 1967
EDITURA TINERETULUI
Redactor responsabil:
DELIA DAMIRESCU
Tehnoredactor:
GABRIELA ILIOPOLIS
Coperta de
ALBIN STĂNESCU

În dimineața zilei de 17 ianuarie 196… „Pescărușul albastru” amerizează în largul lui Cap d’Ambre, vechiul Massoampapuriki, pe o mare de cobalt în care musonul încrustează linii unduitoare de faianță albă. Rămăseseră undeva în urmă arhipelagurile poetice, cocotierii abia zugrăviți pe orizont, recifele madreporice – popas pentru fregate și pescăruși. Vestitele și însângeratele islas de la especeria, ținta atâtor aventurados, apăruseră din ocean și se topiseră în ocean, înregistrate la bord de glasul indiferent al navigatorilor: Amirantele, Providence, Farquhar, Goelette, Cosmoledo, Glorioso. Unele, ridicându-și conurile vulcanice chiar sub coca și aripile aeronavei, altele, abia penelate pe fundalul de mătase azurie.

Aici se întindea odinioară puterea maritimă a rajahilor indieni, a faraonilor Egiptului și a șeicilor arabi. De aici și din îndepărtatele arhipelaguri ale paradisului se porneau corăbiile cu mirodenii să atingă porturile arabice. De acolo, pe spinarea cămilelor, sub luciul constelațiilor și nemărginirea nisipurilor, încărcăturile prețioase luau calea Europei. Circuitul comercial al Oceanului Indian, cu pânzele umflate de muson, hrănea deopotrivă vechile și fabuloasele civilizații ale popoarelor riverane, ca și marile religii ale Orientului. Dincolo de neștiința istoricilor, s-au țesut schimburile de populații și de idei, care au fecundat popoarele de la gura lui Zambezi, învolburatul fluviu african, pe cele din jungla și pădurile Ceylonului, din delta Gangelui sau a bătrânului Me-Kong. Aici și pretutindeni unde musonul a putut împinge un prao[1], o joncă[2] sau un dahabieu[3] s-au încrucișat bijuteriile și mătăsurile indiene cu sculpturile în fildeș ale Siamului; săbiile călite de meșteri arabi, cu papirusul și grâul egiptean; cafeaua etiopiană, cu vasele rapide ale piraților malaezi. Pe urma mărfurilor au pătruns religiile. Budha și Mahomed, Brahma și Isus au înfiorat și înfioară sufletele la

[1] Barcă malaeză cu pânze.
[2] Corabie chineză.
[3] Vas cu pânze specific arabilor.

ceasurile de rugăciune, când apele grele de lene suspină și când din aștrii, mai luminoși decât oriunde, încep să fulguie raze de argint.

La astea toate și la încă multe altele se gândește Emil Voicu, ascultând vuietul brizanților loviți de țărmul stâncos și abrupt, deasupra căruia se ridică în trepte imensele păduri virgine ale Madagascarului nordic. Pe orizontul de safir translucid se conturează, în tente opace, spinările munților. De undeva, din negura străvechilor migrații, s-au desprins de țărmurile Polineziei hovașii, popor atletic de navigatori și vânători. Musonul i-a adus la Cap d'Ambre sau poate mai jos, dincolo de Diego-Suarez, pe coasta cu nume sonore, purtând în ele înțelesurile de la începutul lumilor: Andovoranto, Mahanoro, Manakara. S-a-ntâmplat atunci ce s-a-ntâmplat pretutindeni acolo unde năvălitorii au dat peste populații de păstori și agricultori pașnici. Malgașii autohtoni au devenit sclavii hovașilor invadatori. Hovașii au creat un stat de feude, de la țărmul insulei, până-n străfundurile copleșite de vegetație. Veacuri au urmat veacurilor. Chinezii au descoperit busola și triburile mongole și-au împins turmele spre țărmurile Pacificului. Asia de mijloc a intrat astfel în circuitul Oceanului Indian. Navigând la busolă, joncile chinezești, sub presiunea călăreților pustiului, și-au început migrația spre sudul luminos și îmbelșugat. Așa au descoperit chinezii, pentru a doua oară în istorie, sălbaticul Madagascar. Sub cupola Galaxiei, veacul al șaisprezecelea s-a vestit prin clopotele catolice, austere și iezuite, ale Portugaliei și Spaniei. Când în catedrala de la Lisabona viceregele Indiei, amiralul Francisco d'Almeida, primește flamura de damasc alb cu crucea lui Hristos brodată în aur, Europa face un pas gigantic spre barbaria inevitabilă a colonialismului.

Arțăgoșii și veșnic flămânzii *hidalgos de cota de armes*, simplii *grumentes* și îngâmfații *capitanos del Rey* vor aduce veacului noile descoperiri geografice, îl vor da pe Magellan și, o dată cu el, conștiința de sine a planetei. Dar tot ei vor zgâria filele Cărții Albe cu vârfurile însângerate ale spadelor și vor înscrie capitolul odios al sclaviei negre.

„Pescărușul albastru” se apropie de țărm, navigând cu motoarele reduse. Ciufu, chircit la provă, supraveghează marea și coasta, cu nările fremătând. Brizanții se sparg în fața unei

bare submarine, într-o clăbuceală sonoră de spumă albă și valuri albăstrii. Inginerul călăuzește hidroul printr-un canal îngust, abia marcat de culoarea închisă a apelor, într-un estuar sinuos, străjuit de pereți verticali din granit. Prin portierele deschise dau năvală valuri de aer îmbălsămat. Atmosfera umedă e suprasaturată de miros de vanilie.

— Madagascar, patria vaniliei, spune Emil Voicu, ieșind pe punte.

— Madagascar, îi răspunde Ciufu, sărind sprinten pe o stâncă în formă de platformă și amarând[4] hidroul.

Ziua boltește deasupra estuarului un cer de email grec.

— Pentru a studia endemismul faunei, nu e nevoie să trecem paralela de 15°, spune el. Coasta estică, după cum vedeți, e acoperită de păduri luxuriante. Acolo vom găsi formele frugivore arboricole. În podiș și-n munți vom căuta depozitele de fosile. Problema nu e chiar așa de simplă, cum apare la o prezentare superficială. Dacă suprafața unui atol a putut fi ușor supravegheată, nu același lucru se poate face cu Madagascarul, care se întinde între 14° de latitudine și 6° de longitudine, acoperind mai bine de 589 mii de kilometri pătrați.

— Va trebui să stabilim un itinerar precis, intervine pilotul. În așa fel, încât să ne rămână destulă benzină pentru drumul la coastă.

Naturalistul își oprește vârful creionului în dreptul portului Diego-Suarez:

— Aici ne vom putea aproviziona cu de toate. Francezii au avut o bază maritimă puternică. Vom coborî în lungul coastei până la revărsarea râului Lokoho în Ocean. De acolo putem urca fără greutate, ținând firul apei, până la Peștera Reginei.

— Ssst!... Ascultați!... Hidroul a fost interceptat, spune pilotul.

Undeva, în atmosfera de plumb, se distinge zgomotul estompat al unui motor de avion. Zgomotul motorului de avion se apropie, umplând estuarul stâncos de ecouri metalice.

Deasupra coastei își face apariția un hidro militar.

— Ne-a reperat, spune calm Ștefan Bogdan... Haide, treceți la posturi... Are cine ne însoți până la Diego-Suarez.

Când „Pescărușul albastru” trece dincolo de bară, hidroul amerizează în apropierea lui. Mitraliorul răsucește amenințător turela prevăzută cu mitraliere quadruple, jumelate.

---

[4] A amara – a fixa obiecte aflate pe o navă, sau nava însăși.

Pe cerul de email grec încep să se țeasă perdele opace de pâclă.

•

După o jumătate de oră de zbor supravegheat îndeaproape de hidroul militar malgaș „Pescărușul albastru” atinge Diego-Suarez.

Un pachebot cheamă pilotina, șuierând strident. Formalitățile de vamă și controlul aparatului sunt îndeplinite sumar și galant de doi ofițeri tineri. Invitat la comandamentul terestru, pentru a obține autorizațiile de survol, Ștefan Bogdan părăsește hidroul cu sufletul ușor. În câteva minute șalupa atinge debarcaderul. Apa portului, mânjită de pete liliachii de petrol, e acoperită cu coji de banane.

Meridianele, presate sub coca[5] hidroului, au explodat, scoțând din neant o lume străină, pe care o descifrează greu…

Sala de așteptare a comandantului. Uși cu perdele de rafie. Ventilatorul uriaș agățat de tavan încearcă, inutil, să răcorească aerul înăbușitor. Sunt câțiva ofițeri ai republicii, care se agită. Vorbesc o franceză dulce, ciripită. Vor amănuntele tehnice ale hidroului. Un doctor militar, francez probabil, se oferă să le arate colecția de Lemurieni pitici.

… Birou masiv. Un general transpirat, ușor iritat, de-o amabilitate acidă. Aprobă survolul[6] „Pescărușului albastru”. Atrage atenția că în interior lucrurile sunt puțintel complicate. Acolo s-a rămas la niște forme tradiționale, la un fel de opoziție armată față de albi, urmare a dominației colonialiste și, ceea ce complică mai rău situația destul de „instabilă” – generalul pronunță cuvântul cu buzele țuguiate – este prezența unei bande de traficanți, cunoscuți numai după indicativul radio, care beneficiază de un vas pirat și două elicoptere, și pe care el, cu mijloacele actuale ale republicii, nu reușește s-o neutralizeze.

Cu ce se ocupă? Mda! Se ocupă cu răpirea tinerelor hovașe, slujitoare în Templul Lunei, dansatoare vestite în toată lumea afro-asiatică, cu obținerea stupefiantelor, și dracu știe cu ce nu se ocupă… Aur, pietre scumpe, dar mai ales tinerele slujitoare al templului. Desigur, în curând se va face ordine în interior, cu atât mai mult cu cât s-a obținut colaborarea nobilului Ralezavana.

---

[5] Fuzelaj, învelișul unei nave.

[6] Zborul pe deasupra unui anumit loc.

Generalul este membru al Academiei franceze. Și-a întrerupt un studiu asupra dialectelor triburilor din munți în trei volume. O, desigur! Avem triburi, și încă puternice. Succes! De o mie de ori succes și, de altă mie de ori, prudență. Republica e interesată nespus ca expediția „Pescărușul albastru” să-și atingă obiectivele științifice. Încă o dată, succes! Dacă interceptează din întâmplare, absolut din întâmplare, orice fel de elicopter, îl roagă să transmită inițialele aparatului pe această lungime de undă. Este o rugăminte expresă și confidențială.

… Afară, orizontul acoperit de nori veștezi. Trece o litieră purtată de patru bărbați pe jumătate goi. Ofițerul care-l însoțește spune că se numește filanzană și că omul din ea, îmbrăcat în rochie multicoloră, pe cap cu o pălărie de pai, cu fața buhăită, umbrelă și evantai, este unul din nobilii hovași ostili republicii.

•

De la Diego-Suarez, așezat pe coasta estică a Madagascarului, până la Saliambava sunt 225 de kilometri. „Pescărușul albastru” urmează linia de spumă a țărmului, lunecând peste oceanul pictat în aquamarin. În tribord, terase largi, acoperite cu păduri ecuatoriale, încremenite în nesfârșite valuri de verdeață, urcă spre platourile aride, care-și pierd consistența în estompa vătoasă a depărtărilor. Încă 45 de kilometri spre sud, lăsând portul Saliambava în urmă, apoi hidroul, zburând la rasul pădurii, părăsește oceanul, avântându-se pe firul râului Lokoho, între versanții domoli ai podișului. Se văd culturi de trestie de zahăr, terenuri rectangulare, defrișate în lungul malurilor plantate cu arbuști de cafea, sate miniaturale, semănate în poienile asaltate de vegetație.

— Ce bizar mi se pare pământul, după ce mi-am obișnuit ochii cu peisajul marin, spuse Emil Voicu pe intercomunicație.

— Bizar, nebizar, dar unde o să aterizăm? bodogăne Ciufu. Mi-ai indicat poziția Peșterii Reginei… S-ar părea că acolo sfârșesc pădurile și încep zonele aride.

— Am nevoie de câteva zile, să punem la punct studiile asupra faunei arboricole.

Ciufu își lipește fruntea de plexiglasul carlingii, explorând peisajul.

Aceleași valuri nesfârșite de verdeață, rar străpunse de coroana vreunui arbore gigant, aceleași figuri geometrice de plantații, aceleași sate cu colibe mizere se scurg rapid pe sub planuri. După o jumătate de oră de zbor, versanții domoli se gâtuie, apropiindu-și spinările; în prova se arată povârnișuri abrupte. Latul râului se îngustează, prăvălindu-și apele peste repezișuri stâncoase. Nu se mai văd nici sate, nici culturi. Sălbatică, pădurea ecuatorială stăpânește pretutindeni. Ștefan Bogdan pilotează, strecurându-se între două șiruri de munți împăduriți. O arcuitură largă, un pinten de stâncă suspendat parcă în vid, râul frângându-se într-o cascadă clocotitoare, un lac presărat cu insule împădurite, în spatele căruia se ridică creste gigantice, de forme stranii, apoi ploaia diluviu, închizând orizontul.

Pilotul face un viraj în cuțit pe deasupra lacului. Linge cu coca stâncile granitice. Găsește un canal îngust între două insule stâncoase, în care apa întunecată trădează adâncul. Amerizează cu precizie, rămânând, prudent, departe de maluri. Atunci când taie motoarele, în carlingă pătrunde vuietul bubuit al cascadei. Ploaia răpăie pe fuzelaj, țesând perdele fumurii între ei și orizont.

•

Dincolo de crestele liliachii se ghicesc culorile violente ale înserării. Echipajul iese pe cocă. Aerul umed, încărcat de aburi, de mirosul iute al florilor încă necunoscute, începe să se primenească sub adierea unui vântișor coborât din munte. Ștefan Bogdan amarează prova, petrecând parâma pe după trunchiul unui banan.

— Propun să explorăm lacul și împrejurimile înainte de a se lăsa întunericul, spune. Cineva rămâne la hidro, unul dintre noi calcă insula, restul face înconjurul malurilor cu pneumatica.

— Dacă n-ai nimic împotrivă, rămân la hidro, se oferă naturalistul. Vreau să-mi aranjez fișele.

— Perfect.

— Duceți-vă voi cu pneumatica. Am să filmez apusul la Peștera Reginei, din vârful stâncii de colo. Ce zici, Stela?

Stela se-nroșește până-n rădăcina părului. Faptul că în vremea din urmă Ciufu și Fosila caută fel de fel de pretexte s-o lase singură cu pilotul, o umilește.

— N-am niciun chef de pneumatică, spune rece. Apusuri ai să poți filma în fiecare seară de acum încolo… Fără să mai aștepte răspunsul inginerului, sare pe țărm, dispărând în desiș.

— Hei, Stela! Stela, fetițo! strigă Ciufu… N-am vrut s-o supăr, comandante. Își scarpină clădăraia rebelă cu figură spăsită. Numai să n-o înhațe vreo jivină.

— În afară de Boide[7] nimic primejdios în Madagascar, îl liniștește Fosila.

— Mulțumesc. E destul și atât… Imprudența!

— Altădată las-o să decidă singură, curmă discuția Ștefan Bogdan. Haidem! Ne apucă întunericul.

Lansează pneumatica, ocolind un mic stăvilar alcătuit din trunchiuri de arbori prăvăliți în apă, printre care se-mpletiseră liane și plante acvatice. Lacul are o culoare verde albăstrie, ciudată. Vâslesc amândoi, cercetând atenți cele două insule așezate perpendicular pe direcția cascadei.

Opulența vegetală a ecuatorului le transmite un sentiment agasant de nimicnicie. Alcătuirea de stânci granitice, rămășițe ale unei terase vulcanice vechi, erodate de apele râului, sunt năpădite de arbori giganți, sub coroanele cărora desișul de nepătruns al subarboretului năzuiește spre lumină. Deasupra canalului din ce în ce mai îngust, se boltesc crengile verticale ale palmierilor. Din desiș se ridică concertul de seară al păsărilor. Zeci de papagali afoni, pictați cu penelul unui pictor iubitor de stridențe, concertează, se ceartă, turuie, râd răgușit, într-o cacofonie indecentă și asurzitoare. Verzi, roșii, smălțați, cu gușile portocalii, papagalii vădesc o curiozitate aproape omenească, ținându-se scai de pneumatică. Un pinten stâncos, ieșit până-n mijlocul canalului, permite palmierilor de pe cele două maluri să-și unească crengile. Barca trece prin tunelul vegetal, într-o lumină verzuie, ireală.

— Comandante, ne spionează cineva, șoptește Ciufu… Uite pe malul drept, între crengile alea groase.

Ștefan Bogdan râde înfundat.

— În adevăr, ne spionează… După mutră, pare o maimuță.

— Afurisita… Uite alta… Și alta… Un trib întreg.

— Și parcă totuși nu sunt maimuțe…

— Dar nici oameni.

---

[7] Boide – familie de reptile din ordinul Ofidieni (Iphidia sau Serpentes). Boa constrictor, boa madagascalensis.

— O să ne lămurească Fosila…

După câteva lovituri de padelă, pneumatica iese în larg, deschizând vâslașilor perspectiva întregului lac. Ștefan Bogdan și Ciufu rămân nemișcați. Peisajul sălbatic și primitiv le oprește respirația. În dreapta, lacul acoperit cu o puzderie de insulițe împădurite spală picioarele unei stânci gigantice, poroase, pe care se văd zugrăvite cu roșu figuri totemice hidoase. Scăldate în razele piezișe ale soarelui trecut spre asfințit, figurile totemice absorb lumina, reflectând-o într-o strălucire platinată. Una dintre stânci, proeminent detașată de rest, poartă o mantie de purpură, cu faldurile scobite în piatră și un cap enorm de femeie, cu buzele vopsite în carmin. Fața, roasă de ploi în mii de zbârcituri, păstrează urmele unei frumuseți stranii și ale unui zâmbet enigmatic.

— Peștera Reginei, îngână Ciufu, vădit impresionat… și, aplecându-se spre Ștefan Bogdan: De data asta, comandante, am văzut un om. Hei! Dar ce se-ntâmplă?

— La vâsle! Cu toată puterea, înapoi! strigă pilotul.

Atrași de picturile totemice, nu băgaseră de seamă curentul puternic care se-mbina aici, unind cele două brațe ale râului Lokoho.

Pneumatica se răsucește de câteva ori în jurul centrului de greutate, se apleacă într-un bord, se stabilește cu pupa înainte, mărindu-și viteza cu fiecare metru parcurs, apoi, târâtă dincolo de orice împotrivire, se repede spre marginea sudică a lacului, presărată cu puzderie de stânci izolate. Deasupra stâncilor plutește un voal aerian de picături în suspensie, colorat în roz palid. Zgomotul căderii de apă crește din clipă-n clipă, multiplicându-se la infinit. Bazinul stâncos se transformă într-o sală de concert uriașă, cu acustică de catedrală gotică…

— Mi se pare că ne-am curățat! răcnește Ciufu la urechea pilotului.

— Nu încă, răspunde Ștefan Bogdan, lăsând padela. Cu mișcări precipitate, derulează saula făcută ghem la picioarele catargului telescopic, legându-și-o de centură.

Barca zboară spre stâncile cenușii. Curentul se-ngustează șuvoind între lespezi granitice, abia ieșite de sub apă. Din clipă-n clipă, un colț poate sfâșia coca. Ștefan Bogdan apucă padela din nou.

„A-nnebunit!” gândește Ciufu, văzându-l cum se străduiește să împingă pneumatica spre lespezile granitice.

Deodată, pilotul țâșnește în picioare, face doi pași săltați pe bordaj și se avântă în gol, cu mâinile întinse înainte. Ciufu mânuie padela cu sălbăticie. Înțelege. Este singura scăpare…

… Singura scăpare pe care-o întrevăzuse și Ștefan Bogdan de când fuseseră smulși de curent. Nu-și putea ierta ușurința cu care procedase. Se lăsase furat ca un neghiob, când existența șuvoiului se impune și celui mai puțin experimentat explorator. El, Tuha-Mohora, încercatul navigator al râurilor africane, să moară ca un prostănac, la întâia întâlnire cu apele continentale? Ciufu nu-i văzuse zâmbetul schimonosit, nici expresia dură care i se întipărise pe figură, înainte de a sări în gol. Ochii pilotului descoperiseră spinările cenușii ale stâncilor submarine, din ce în ce mai ascuțite, la câtiva metri în tribord. Acolo trebuia să ajungă cu orice preț. Înotând pieziș pe direcția curentului, a fost depășit de barcă în câteva secunde. Acum totul nu mai atârna decât de un fir de pai. Dacă va atinge stâncile și va reuși să fixeze saula înainte de a se desfășura în întregime, atunci erau salvați, dacă nu?…

O smucitură puternică îl răstoarnă pe spate. Coada întinsă la refuz începe să-l târască în urma pneumaticii. Răsucit, rostogolit, fără posibilitate să-și găsească echilibrul, înghite apă. Încearcă să-și păstreze sângele rece, făcând o voltă pe verticală. Coarda se destinde, redându-i libertatea mișcărilor. Lupta cu șuvoiul îi dă o senzație dumnezeiască. Se afundă mai mult, cu plămânii gata să-i explodeze. Atinge cu mâinile luciul unei pietre. Se izbește cu umerii de alta. Pipăie cu degetele rășchirate, ca niște brațe de ancoră. Palmele-i fug pe spinarea netezită. Nicio crăpătură în care să-și înfigă unghiile. Deschide ochii mari, gata să-i sară din orbite. Atunci când simte că se sufocă, când umerii zdreliți de izbituri îi amorțesc, când brațele îi răspund din ce în ce mai greu, întrezărește umbra întunecată a unei stânci verticale. Adunându-și puterile, electrizându-și trupul sleit, se avântă dincolo de ea, înconjurând-o cu saula.

Mișcarea se frânge ca retezată. Cu câteva lovituri de picioare, iese la suprafață. Inegalabila senzație a aerului proaspăt năvălindu-ți în plămâni. Pneumatica se smucește în mijlocul canalului, pivotând pe saulă. Zgomotul cascadei devine asurzitor.

•

După ce gustă câteva clipe de odihnă, solid ancorat de stânca colțuroasă, Ștefan Bogdan se trage pe saulă, până când atinge fundul. Fizionomia lacului este așa cum o bănuise. De la platforma pe care se cățărase, până la malul împădurit, apa nu avea mai mult decât un metru, acoperind șiruri nesfârșite de spinări granitice. Se proptește cu picioarele în stâncă, înfășurând saula între doi colți mai proeminenți. Orice s-ar întâmpla, de acolo nu mai pot fi smulși. După o muncă îndărătnică, nesfârșită, reușește să tragă barca în afara curentului și s-o împingă spre mal. Soarele incendiază Peștera Reginei. Totemurile rânjesc deasupra lacului. Buzele de carmin ale femeii cioplite în piatră prind viață. Se aude din nou concertul cacofonic al papagalilor. Pe una din stânci meditează o pasăre ciudată, cu picioare lungi și cioc enorm.

— Crocodilii! răcnește Ciufu.

— I-am văzut, răspunde Ștefan Bogdan, cățărându-se în barcă.

De sub malul năpădit de vegetație se desprind trei siluete lunguiețe, care se-ndreaptă spre ei cu repeziciune. Vâslesc în tăcere. Crocodilii își scot capetele enorme din apă, privindu-i cu ochi de gheață. Ciufu, neîndemânatic la vorbă, nu știe ce să spună. Rămâne cu privirea țintuită pe umerii pilotului, admirându-i mișcările armonice. Prin cămașa udă, lipită de corp, i se ghicesc mușchii puternici… Urmează țărmul, escortați de cei trei crocodili. Cerul împurpurat se oglindește în apele lacului. Întunericul cade brusc. Vuietul cascadei descrește. Papagalii tac. Miresmele vegetale se condensează sub cerul înstelat, îmbibându-le porii. Se aud padelele izbind undele. Un promontoriu. Un golf ascuns în spatele unor perdele de liane. Glasul precipitat al pilotului:

— În larg, cu toată viteza! Suntem atacați.

Înainte de a se dezmetici, câteva pirogi se smulg din întunecimea complice a țărmului, abordând pneumatica. Lupta este scurtă și inegală. Izbiți în cap cu măciuca, pilotul și inginerul se prăbușesc. Ordine înăbușite. Pirogile trase pe uscat. Acoperite cu frunze. Prizonierii legați fedeleș. O creangă petrecută pe sub glezne și încheieturile mâinilor. Trupa de umbre necunoscute se pune în mișcare, pierzându-se sub bolta umedă a pădurii ecuatoriale.

•

— Stai aici, Stela! Unde vrei să te duci?

Stela, cu trăsăturile descompuse, îl privește aiurită.

— Mi-e frică pentru ei… Cascada, bâiguie.

— Cred în Ștefan Bogdan! Cred nestrămutat.

Doctorița trage portiera, așezându-se pe banchetă. Lampa de la masa naturalistului desenează un cerc de lumină tandră peste fișele aranjate pedant.

— Da, draga mea! Cred nestrămutat în el… E omul tuturor posibilităților. N-avem niciun motiv să fim îngrijorați. Lacul are o periferie mare, și ei se mișcă cu vâslele.

— E miezul nopții… șoptește Stela.

— Miezul nopții… răspunde ca un ecou Emil Voicu. Părul alb îi înnobilează figura. Licărul verzui al aparatelor de bord îi joacă pe lentilele groase ale ochelarilor.

— Auzi?

— Ce să aud?

— Un cor!…

— Stela!

— Un cor!… Ascultă!

La început, naturalistul nu distinge decât vuietul înăbușit al cascadei. Mai târziu deslușește o melodie stranie, tărăgănată, nesfârșit de tristă, care se infiltrează în carlingă ca o părere.

Cu mișcări frânte, Stela își încinge centura cu pistolul.

— Haidem!… Nu pot fi decât oameni. Ia-ți arma. Ies pe punte. Melodia stranie prinde consistență, amplificată între pereții granitici. Răsare luna. O lună-gigant, plutind într-o pulbere de sânge. Umbrele arborilor se-ntind până-n mijlocul canalului.

— Acolo! icnește Stela, întinzând mâna în direcția insulei opuse.

Luna scoate din mister Peștera Reginei, poleind granitul cu aur străvechi. Deodată, pe crestele stâncilor se aprind sumedenie de torțe. Alte zeci de torțe pornesc în procesiune în lungul unor poteci necunoscute. Torțe nenumărate, torțe fumegânde urcă încet, izvorăsc din stânci, se-ncrucișează, se răsfiră, se adună iar într-un dans ritual, păgân și sălbatic, acompaniat de melodia aceea stranie, tărăgănată și nesfârșit de tristă. Miresmele ațâțătoare se revarsă tulburător din preaplinul sevelor fecunde. O aripă de vânt înfioară frunzișurile. Se aude un țipăt neomenesc.

— Vreun Prosimian[8] înhățat de boa, șoptește Emil Voicu.

Corul se transformă într-o implorație cântată cu voci bărbătești profunde. Torțele încremenesc, decorând stâncile cu salbe de mărgele pâlpâinde. Din vârful cel mai înalt izbucnește spre cer o flacără verzuie, prelungă, cu mlădieri moi, feline. Implorația atinge apogeul. Flacăra se colorează în purpură, apoi în violet.

— Ranavalo, regină însângerată, murmură Emil Voicu, livid… Te credeam uitată, Ranavalo!

— Ce-ai spus? șoptește Stela cu glas sugrumat.

— Acolo sus a avut loc un sacrificiu omenesc…

Doctorița îi înfige unghiile în braț. Pupilele, mărite peste măsură, reflectă violetul flăcării care se stinge ușor, o dată cu murmurul surd al implorației. Procesiunea torțelor reîncepe. Șirurile se mistuie în stâncă, unele în urma altora. Nu se mai aude decât vaietul surd al cascadei… Luna însângerată, imensă, impasibilă, călătorește printre constelații. Apele lacului scânteiază. Noaptea atârnă grea, îmbibată de miresme.

•

Ștefan Bogdan se trezește de cum începe marșul. Zace într-o poziție incomodă, bălăbănindu-se în ritmul mersului. Lianele cu care e legat de creangă îi intră în carne. Trebuie să facă eforturi grele să-și poată ține capul ridicat. Purtătorii se schimbă destul de des, fără nicio vorbă, menținând ritmul rapid al marșului. Încep să urce. La intervale rare, de sub picioarele trupei se desprind pietre, care se rostogolesc, trezind ecoul văilor. Aerul e mai puțin umed. Miroase a piatră încinsă. Iată și stelele. Pilotul caută să se orienteze. Poteca urcă acum abrupt, șerpuind în serpentine dese. Când purtătorii sunt mai mici de statură, îl izbesc cu spinarea de stânci. Poteca iese dintre doi pereți verticali, cățărându-se pe versantul abrupt al lacului. În stânga, la câțiva centimetri numai, se ridică zidul granitic, zgâriind cerul. În dreapta, la câteva sute de metri sub el, apele șuvoiesc printre stânci. Vede spinarea lată, brobonită de sudoare, și părul creț al omului din față. Crucea Sudului strălucește fascinant între două despicături canionice. Peisajul se sălbăticește. Creste pustii, zugrăvite pe cer, prăpăstii, terase acoperite cu arbuști, iarăși

---

[8] Prosimian – (înainte de maimuțe) ordin al clasei mamiferelor foarte bine reprezentat în Madagascar.

creste, iarăși pereți verticali prăbușiți în gol și poteca șerpuindă – panglică îngustă zvârlită peste toată această geologie astrală.

Ajung în buza unei prăpăstii. Pieptul stâncos e secționat lateral, ca și când ar fi fost despicat de trăsnet. Undeva la adâncimi insondabile pentru el, se aude clocotul unei ape. Ștefan Bogdan știe că înainte de toate trebuie să-și întipărească în memorie amănuntele drumului. Se prea poate să fi fost atacați de unul dintre triburile de munteni, care i-a confundat cu echipajul unui aparat al traficanților. Până la urmă lucrurile au să se lămurească. Urechile îi vâjâie și poziția a devenit cu totul incomodă. Cineva din escortă scoate un țipăt de pasăre. De dincolo i se răspunde cu un țipăt asemănător. Pilotul își încordează mușchii, ridicându-și capul tocmai în clipa când o frânghie aruncată cu dibăcie își dezdoaie colacii peste prăpastie. Îndemânarea cu care uriașii aceștia negri se mișcă printre stânci îi dă certitudinea că au căzut în mâna unui trib de munteni. E îngrijorat, gândindu-se la cei rămași pe hidro. Ce au să facă dacă lucrurile n-au să se rezolve totuși atât de repede cum o speră? Stela pilotează mediocru și el n-a mai antrenat-o de câteva luni. Emil Voicu?…

Doi oameni prind capătul frânghiei, trecându-l altora patru. În liniște, cu mișcări precise, încep să tragă o dată cu frânghia un pod împletit din liane. Câțiva din trupă poartă arme automate și un fel de tunici încheiate până sub bărbie. Alții, pe jumătate goi, cu spinarea tatuată și pieptul vopsit în dungi albe, sunt înarmați cu arcuri și săgeți.

— Hei, comandante! Mai trăiești?…

Glasul puternic al inginerului străpunge liniștea fantomatică a nopții, multiplicându-se în zeci de reeditări sonore. Înainte de a-i putea răspunde, două mâini îndemânatice îi trec o basma peste față, acoperindu-i gura și ochii. Ștefan Bogdan simte balansul podului suspendat, intuiește trecerea la pământ solid, intrarea într-o peșteră cu aerul îmbibat de mirodenii arse în amfore, aude vuietul unei mari mulțimi, apoi totul se stinge în depărtare și el e aruncat pe niște pietre, fără niciun menajament. Cineva îi scoate creanga și legătura. Se află culcat pe spate, într-o grotă scundă, prin ieșirea căreia se zăresc licărind câteva stele, iar în prim plan se zugrăvește, masivă, silueta unei santinele.

•

Sosirea lor – se pare – produce senzație. Câțiva bărbați ghemuiți în lungul zidului se ridică în capul oaselor.

— Hei, voi, de-acolo!… De unde dracu sunteți?

Omul vorbește într-o franceză gâfâită, pe ton poruncitor.

— Nu suntem de la niciun dracu, răspunde Ștefan Bogdan. Facem parte dintr-o expediție științifică. Ciufule, unde ești?

— Aici, comandante… Peste o clipă sunt lângă tine.

Ștefan Bogdan îl vede rostogolindu-se cu îndemânare.

— Am sosit, șoptește Ciufu, gâfâind… Să știi că rezistența lianelor ăstora se manifestă numai la tracțiune. Dacă ai putea scoate cuțitul…

— Sssst… Ridică-te în capul oaselor… Așa… Răsucește-te cu fața spre mine!

Se aud șușotelile celorlalți prizonieri.

— Suntem membrii expediției românești „Pescărușul albastru”, lansată cu ocazia anului geofizic internațional, continuă Ștefan Bogdan cu glas tare, în vreme ce trage, cu amândouă mâinile legate, cuțitul inginerului.

— Mai am și niscai scule, râde înăbușit Ciufu. O șurubelniță, un patent, câteva chei. Vezi în buzunarul din spate. E o bobină de sârmă… În celălalt am izolierband.

Pilotul deșertase conținutul buzunarelor, ascunzând totul sub o lespede.

— Pistoalele ni le-au luat, șușotește Ciufu.

Umbrele retrase spre fundul grotei se apropie de ei, mergând pe genunchi.

— Pe toți dracii, dom’le, să nu-mi zici mie Cotoiul, dacă nu te satură Rabezavana de știința aia…

— Mucles, spune cineva din fundul peșterii… Voi ăia, savanții, dacă sunteți savanți, știți ce-nseamnă „Jamaica”?

— Taci Yorik!

— Sergentule, ai uitat că nu sunt la parașutiștii ăia pe care-i comandai? Vorba! Aici eu comand!

— Până o să te cheme Rabezavana la apel, irlandezule.

Ștefan Bogdan ascultă atent discuția purtată în argoul folosit prin porturile Mediteranei. Franceză amestecată cu italiană, cu cuvinte grecești și englezești, un amestec pestriț de trivialități și obscenități, care-i configurează rapid pe interlocutorii necunoscuți. Poate au ajuns, mai curând decât ar fi dorit-o, să „intercepteze” banda de traficanți.

— Pe legea mea, domnule, spune cineva într-o franceză curată, v-ați curățat. Permiteți. Sunt sergentul Rondier din al patrulea de parașutiști. Mai precis, fostul sergent Rondier. Pe Rabezavana ăsta îl cunosc de când…

Amuțește. Bâlbâie ceva neinteligibil.

— Mamma mia! se văicără cineva.

— Mucles, maltezule! Una contra o sută, că te cheamă Rabezavana să te-ntâlnești cu strămoșii ăia care erau pirați de-adevăratelea.

La ieșirea grotei se alinie zeci de torțe. Lumina lor pâlpâită aprinde străluciri oțelii în fierul sulițelor. Ștefan Bogdan judecă rapid raportul misiunii cu situația creată. Hotărârea e imediată și fermă.

— Ciufule, trebuie să înceteze comedia asta… Hei, voi de-afară. Spuneți-i nobilului Rabezavana că noii prizonieri vor să-i vorbească… Nu suntem de pe „Jamaica”…

— Aiurea! mârâie un glas de alcoolic.

— Aparținem unei misiuni…

O melopee psalmodiată într-o limbă sonoră și aspră pătrunde în grotă, dobândind o putere de sugestie neobișnuită.

— Dumnezeu să aibă grijă de sufletele noastre…

— Ți-au slăbit balamalele, parașutistule!

Intră câțiva bărbați atletici, drapați în mantii albe. Lumina fumegândă a făcliilor tremură pe lespezile poroase, lungindu-le umbrele. Ștefan Bogdan deslușește chipurile celorlalți prizonieri. Patru figuri de ocnași înrăiți. Al cincilea poartă un veston militar – parașutistul – își spune.

— Războinicii hovași, bâlbâie parașutistul… Îi cunosc… Ăia tatuați de la intrare, malgași.

Măreți, cu gesturi rituale, războinicii hovași le taie legăturile.

— Testamentul, Rondier, mârâie cel numit Yorik, un vlăjgan cu părul blond, încâlcit, neras de multă vreme, cu tricoul de marinar făcut ferfeniță. La îndemnul războinicilor, Ștefan Bogdan iese afară. În poala cerului stropit din belșug cu stele, se arată creștetul rotund al lunii.

•

Poteca, încorsetată între doi pereți verticali de lavă împietrită, urcă în pantă ușoară, până în pragul unor scări săpate în piatră. Tălpile de cauciuc ale pilotului pipăie urmele roase de veacuri în trepte.

— Comandante, îi șușotește Ciufu… Profesorul nu ne-a pomenit nimic de regina asta antropofagă. O fi frumoasă, măcar?… Crezi că ne va lăsa liberi, după ce i-om arăta buletinele de identitate?

— Nu-mi prea arde de râs! Nu i-ai văzut pe clienții ăștia de pușcărie?

— Cine dracu’ i-a pus să vină aici?… Cu toate astea, n-am de loc chef să asist la un sacrificiu. Mutrele solemne ale hovașilor nu prevestesc nimic bun.

— Caut să discut cu Rabezavana, spune pilotul și se simte stupid.

Treptele se răsucesc în cochilie de melc, intrând sub niște bolți cioplite grosolan. Galeria se menține la orizontală, străjuită din interval în interval de malgași tatuați și vopsiți în culorile de război. Pașii prizonierilor răsună spart sub bolțile transpirate.

Atunci când ies într-un amfiteatru imens, săpat în terase suprapuse, înțesate de oameni purtători de torțe, Ștefan Bogdan are intuiția că se găsește în spatele stâncii care reprezintă statuia reginei. Pe cea mai înaltă terasă așezată sub creastă, dominând întregul peisaj, stau oameni drapați în alb, ca cei din escortă. Sunt aliniați în stânga și dreapta unui altar rectangular, deasupra căruia se ridică bustul gol al unei femei, cioplit cu multă măiestrie. Focul scăzut care pâlpâie pe altar lasă în umbră capul zeiței.

La apariția prizonierilor, mulțimea adunată în amfiteatru scoate un strigăt cântat, plin de ură.

— Brrr! Mi se zbârlește carnea pe mine, spune Ciufu. Oamenii ăștia au rămas în preistorie.

Ajunseseră la o platformă lunguiață, suspendată deasupra amfiteatrului. Garda hovaș se înșiră pe marginea platformei, plecându-și sulițele. Ștefan Bogdan își dă seama de ce sunt prizonierii apatici și blazați. Întregul masiv stâncos pare năpădit de gărzi. Prin intrări laterale continuă să vină purtătorii de torțe, în ritm de procesiune sacră. Melopeea, cu implicații sălbatice, se ridică între blocurile granitice, spre cerul cu constelații surâzătoare. Dintr-o nișă țâșnesc, cu pași moi, câteva dansatoare. Poartă brățări de aur la încheieturile mâinilor și ale picioarelor, au pieptul gol, iar în jurul șoldurilor pline, o centură de rafie cu franjuri lungi până la genunchi. După ce înconjoară

prizonierii într-o fugă ritmată, unduindu-și brațele și umerii, trec în fața lor, mimând un dans fără niciun echivoc.

— Dansul dragostei, Ciufule.

— Sunt minunate!… Păcat de ele…

— Folclorul hovașilor, mai ales cel din regiunile sălbatice, e plin de mistică, dar și de un realism profund. Îmi pare rău că nu-i Fosila cu noi… Ar fi făcut studii strălucite de psihologie, cu deosebire aplicate la evoluția eului.

— Mda! bodogăne inginerul, surprins de entuziasmul comandantului și jignit în același timp de comentariile celorlalți.

— Fiecare din ele costă pe puțin 500 de dolari la circul din Rio…

— Șapte sute de lire la ceainăriile din Kordofan, Yorik, băiatule.

Cele șapte dansatoare rămân nemișcate, cu capetele plecate, cu mâinile strânse la subțioară, într-o atitudine de așteptare supusă. Melopeea stranie încetează și ea. Tot poporul acela de umbre ridică torțele ca la un semnal. Se aud sunete stridente de fluier. Răpăit mărunt de tobe. Instrumente de coarde, îngânându-le.

— Rabezavana!…

Întregul amfiteatru vuiește. Războinicii își agită armele. Dansatoarele ies din nemișcare. Se cutremură din umeri până-n tălpi. Zvârlindu-și brațele deasupra capului, încep un dans plin de energie. Lângă altar, sub bustul de piatră al statuii, apare un bărbat uriaș, învelit într-o mantie purpurie.

— Rabezavana! cheamă încă o dată tribul.

— Ranavalo! răspunde cu voce de bas bărbatul, prosternându-se în fața statuii.

Cineva pune materii inflamabile pe altar. În clipa când Rabezavana se ridică, țâșnește un mănunchi de flăcări violete, scoțând din umbră chipul reginei de piatră. Ștefan Bogdan recunoaște copia fidelă a celeilalte regine. Cu aceleași buze de carmin, cu același zâmbet enigmatic. Escorta îi împinge la picioarele altarului. Dansatoarele, ațâțate de bătaia măruntă a tobelor și de aromele pătrunzătoare ale mirodeniilor arse în amfore uriașe de lut, se mișcă în delir. Deasupra crestelor granitice se ivește luna.

•

Prizonierii stau față în față cu Rabezavana. Văzându-l, Ștefan Bogdan înlătură gândul de a-i vorbi. Trebuie găsită altă soluție... Omul acesta uriaș, cu trăsături nobile și semețe, are o privire necruțătoare. Găsise calea spre inima tribului său, chemând în ajutor tradiția lui de luptă, credințele lui, zeii lui. Îi satisfăcea setea de răzbunare. Îi ațâțase până la paroxism, ieri, ura împotriva colonialiștilor, astăzi, împotriva traficanților. Din punctul lui de vedere, Rabezavana are dreptate. Ar fi fost nebun să renunțe la magia ritului multisecular, de dragul anului geofizic internațional. Izolat de lume în munții lui sălbatici, se apăra de traficanți cu mijloace energice și de necombătut.

Ochii pilotului fac un tur de orizont, cercetând cu luare-aminte fiecare amănunt al altarului și statuii. Micile și marile șiretlicuri cu care conducătorii de popoare, în complicitatea preoților, au impresionat și sugestionat masele, își au originea în originea religiilor. Pe aici, prin preajma altarului, trebuie să fie vreo intrare secretă, prin care apare Rabezavana. Ciufu, galben, face eforturi vizibile să se stăpânească. Se aud vorbele scuipate printre dinți de Yorik, cel cu clădăraia blondă:

— Rondier, parașutistule, te-ai flecit de tot, viteazule. Apoi tare: Hei, Rabezavana! Isprăvește cu comicăriile astea. Care-i la rând în abatorul tău murdar? Ne ai la mână. Sfârșește până nu-mi ies din țâțâni!

„În spatele fiecărui cuvânt asudă rece frica și lașitatea”, își spune pilotul.

Rabezavana nu-l învrednicește cu un răspuns. Un giulgiu de mătase roșie, aruncat nu se știe de unde, cade pe umerii celui numit Cotoiul. Omul se face livid. Din amfiteatru se ridică un detunet de glasuri pline de satisfacție. Doi hovași îl apucă pe condamnat de umeri, aruncându-l pe treapta din fața altarului. Ciufu se cutremură, lipindu-și umărul de umărul pilotului.

— Sinistru, comandante!

— Fii atent... Când mă vezi sărind, ține-te după mine.

Inginerul n-are timp nici să se mire, nici să răspundă. De după colțul din stânga al altarului își face apariția un bărbat aproape gol, pe pieptul căruia e zugrăvită cu ocru o lună plină. Trupul sculptural, uns cu uleiuri, strălucește ca o statuie de abanos. Bărbatul poartă pe palme un kriss uriaș, învelit într-o bucată de mătase, identică celei din care este cusut giulgiul condamnatului. Cu pași solemni, trece în fața lui Rabezavana,

ridicând krissul până la înălțimea frunții. Melopeea tărăgănată se frânge. Amfiteatrul se cufundă într-o liniște profundă. Se aude numai respirația gâfâită a prizonierilor, pârâitul torțelor și vaierul îndepărtat al cascadei. Un fir de vânt strecurat printre stânci culcă limbile de flăcări de pe altar. Cotoiul privește halucinat în gol. Când bărbatul dezvelește krissul cu mișcări sacerdotale, Ștefan Bogdan face un salt prelung, izbindu-l cu pumnul în tâmplă. Înainte ca Rabezavana să-și vină în fire, pilotul – care smulsese arma celui doborât fără un scâncet – îi proptește vârful în beregată.

— Toată lumea în spatele altarului! ordonă surd Ștefan Bogdan. Ciufu, prevenit, și Yorik, cu reflexele bine puse la punct, țâșnesc de sub nasul santinelelor încremenite, antrenând restul prizonierilor. Cotoiul, înviat subit, îi face o figură de jiu-jitsu hovașului din dreapta sa, aruncându-l peste cap. Când Rabezavana și santinelele își vin în fire, prizonierii dispăruseră prin ușa scundă, săpată în piedestalul statuii. Cel din urmă, intră Ștefan Bogdan.

Până acum toate prevederile i se împliniseră. Reușita sau înfrângerea rămân și pe mai departe spânzurate de un fir de păr. Detunetul de răcnete care sfâșie noaptea îi încordează voința, încărcându-i nervii cu electricitate. Banda de traficanți trebuie predată autorităților, ca să-și dezvăluie toate articulațiile și ramificațiile. Dar ei?… Piatra care acoperă intrarea se rotește în jurul unor țâțâni de fier, bătute în stâncă. O torță, înfiptă într-o crăpătură, luminează tremurat o încăpere semicirculară, din care se deschid mai multe galerii. Ștefan Bogdan, ajutat de Ciufu, împinge piatra, astupând intrarea. Un lanț grosolan și masiv, fixat cu o pană tot din fier, servește de încuietoare. Îl prind la locul lui.

— Pe care dintre găurile astea de guzgan o apucăm? întrebă gâtuit Yorik, smulgând torța din crăpătură și indicând pe rând deschizăturile galeriilor.

— În niciun caz pe cea care duce în corpul statuii… Ne-am tăia singuri orice retragere. Să încercăm în jos. După câte știu eu… Fără să-și isprăvească vorba, Ștefan Bogdan ia torța, precipitându-se pe scările care se afundă în măruntaiele muntelui.

— Pas gimnastic, personajelor! aude din urmă glasul tăios al lui Ciufu, și se bucură că inginerul expediției s-a constituit într-un fel de escortă al acestui convoi pestriț și dubios.

Scara pe care o alesese coboară aproape pe verticală. După cele dintâi trepte, pilotul își dă seama că se află în interiorul unei construcții vulcanice. Sărind treptele câte trei odată, ajunge într-o nouă încăpere subterană, de data asta înscriind un cerc perfect. Ștefan Bogdan ridică torța. Flacăra tremurată linge mase compacte de lavă. Nicio galerie. Nicio spărtură. Nici măcar o fisură.

— Ne-am ars, comandante! îi șoptește Ciufu... Hai să ne-ntoarcem, până nu smulg hovașii lanțul din țâțâni.

— Stai aici!... Adulmec totuși aer proaspăt.

Se adună cu toții în centrul încăperii.

— Au să ne ucidă în torturi groaznice, bolborosește fostul sergent de parașutiști...

— Nu cred, răspunde plimbându-se cu torța de jur împrejurul zidurilor... Aha.. La mine!

Flacăra până atunci calmă începe să oscileze violent. Pe fețele prizonierilor, chinuite de spaimă primitivă, se ivește o rază de speranță hulpavă. Când pilotul ridică torța, descoperind o grotă săpată la înălțimea unui om, măruntaiele muntelui se umplu de râs. Un râs sec, tăios, amenințător, amplificat în galerii, strivit de pereți, reflectat și comprimat în încăperile subterane, cu inflexiuni de nebunie și supraomenesc, necruțător ca un sfârșit.

•

Un platou golaș, cu versanții abrupți și stâncoși. La o sută de metri sub platou, nesfârșitul pădurii virgine. Spre nord, dincolo de firul unei văi pe fundul căreia curge un torent, se vede silueta gigantică a muntelui Tsaratanana. La intervale scurte, matematice, luna ridicată spre zenit poleiește elicea unui elicopter, desprins din întunericul văii. Aparatul se ridică pe verticală, depășește înălțimea platoului, înregistrează semnalele luminoase ale unei lanterne, apoi aterizează ca o umbră, în ronrăitul domol al motorului. Unul după altul au ieșit din lungul văii și au poleit elicele, aterizând pe locul indicat de lanternă, trei aparate. Se taie motoarele. Se aud ordine date cu glas scăzut. Portierele se deschid și se închid. Câteva siluete se îndreaptă spre elicopterul aterizat în centrul platoului. Un bărbat atletic, cu automatul între genunchi, urmărește atent

comunicările pe care i le face radiotelegrafistul. Pilotul elicopterului privește undeva pe cer. Elicopterul adăpostește cinci inși ieșiți parcă dintr-un film cu pirați. Între ei un arab cu burnuz și un negru îmbrăcat într-un fel de jiletcă albastră, cu nasturi de alamă, așa cum poartă lift-boy-ii marilor hoteluri.

— Caroul 52 A; C.

— Caroul 101; F; Y; repetă bărbatul atletic, căruia cineva îi spune în germană „Herr Hauptmann”. Ia vezi, Rechinule, unde vine asta?

— Circa 2 kilometri Nord de Peștera Reginei, căpitane.

— Ascultă, Rechinule… Nu crezi cumva că malgașul ăla afurisit ne atrage în vreo cursă?

— Aiurea! Se răzbună pe Rabezavana… I-am dat înapoi nevasta. Așteaptă de la tine carabina.

— Mda!… Unde dracu ne indică locul de aterizare? După câte știu eu, la nord de Peștera Reginei e numai creastă, prăpastie și pădure virgină… *Also, mein Herr!* Vedem la fața locului…

În dreptul portierei așteaptă doi bărbați în scurte de piele. „Căpitanul” se pleacă în scaun, scoțându-și capul afară.

— Țineți-vă după mine, ordonă el. Razia spre centru, după metoda știută. Nu cruțați pe nimeni. Rabezavana ăsta trebuie pus cu botul pe labe.

— Ce facem cu Yorik și ai lui, căpitane?

— Să fie sănătoși, Karl! La aparate!

Se simte apucat de braț. Își trage capul în carlingă, bodogănind.

— Căpitane, recepționez un mesaj străin… „Pescărușul albastru” S.O.S… „Pescărușul albastru” S.O.S. *Per bacco*! A-ntrerupt emisia.

„Căpitanul” se scarpină la ceafă, plimbându-și unghia de la carourile înconjurate cu creion roșu, până la pata albastră care fixează lacul Reginei.

— Rabezavana a comis o greșeală de tact, mormăie el înciudat, care o să ne aducă pe cap toate forțele republicii. Dă-i drumul, Albert, și repede!

După câteva rateuri, motorul elicopterului începe să duduie înfundat. Celelalte două aparate își pornesc motoarele. Platoul se umple de vuiet.

•

Câteva precizări:

— Autoritățile militare ale Republicii Malgașe nu dețin informații precise și ample asupra naturii, scopurilor, mijloacelor și intențiilor echipajelor de pe elicoptere, lansate de vasul „Jamaica”, staționat într-un golf adânc, discret și adăpostit la sud de Maintirano.

— Cunoscută de către organele Poliției Internaționale, „Jamaica” navighează sub pavilion panamez. Este suspectată de trafic de stupefiante, radio reclamă ilegală, făcută în favoarea unor firme dubioase, transport clandestin de arme și condamnați politici sau de drept comun.

— În echipajul elicopterelor semnalate mai sus, ca și în echipa de comandă a vasului, există ofițeri de parașutiști ai unor state europene, care, din anumite motive, după cel de al doilea război mondial, războiul din Indochina și cel din Algeria, au preferat această soluție.

— Echipajele sunt fracționate pe niște grupe de „Comandos”, în alcătuirea cărora, pe lângă câțiva ratați și diverși escroci, intră ca „mână tare”, cam doi de grupă, criminali evadați din coloniile penitenciare ale Marii Britanii, Franței și Spaniei.

— Expediția Științifică „Pescărușul albastru” nu posedă nicio zecime din informațiile pe care le au despre „Jamaica” susnumitele autorități.

Urmarea acestei lipse de informații va crea câteva echivocuri, dintre care, unele, în sfera fatalului.

— Până la răsăritul lunei din noaptea indicată, nu se precizaseră intențiile grupului de elicoptere și nici misiunea lor ilegală.

•

Emil Voicu apucă mâna Stelei, întrerupându-i emisia.

— Nu! Sub niciun motiv, nu!

— Cum? O să-i lăsăm în ghearele fanaticilor? De dragul cui?

Furia îi înzecește frumusețea și feminitatea.

Emil Voicu apasă pe butonul contactului, scoțând aparatul de radio din circuit. Stela se lasă în scaun, frântă.

— Stela dragă, dă-mi cuvântul tău că n-ai să întreprinzi nimic până mâine la amiază. Că n-ai să chemi în ajutor autoritățile. Gândește-te, Stela, la misiunea noastră, ca la un mesaj al păcii! Un mesaj al omeniei… Al chemării oamenilor de toate culorile spre conștiința lor umană. Nu ne e îngăduit să vărsăm sânge. Nu

ne e îngăduită forța. Stela, dragă Stela! Să fim noi mesagerii marilor idei de umanitate și fraternitate.

Stela își ridică fruntea, privindu-l uimită.

— Sunt cuvinte mari, pline de conținut, pe care le-am demonetizat, le-am golit de esență, strigându-le la toate colțurile. Uite, aici, în insula asta îndepărtată, să le redăm valoarea prin ceea ce făptuim. Totdeauna ai fost o entuziastă, Stela!

— Iartă-mă!

— Tu rămâi la hidro, până mâine la prânz. Dacă nu-ți dăm niciunul semne de viață, atunci…

Ridică din umeri:

— Întâmplarea, câteodată stupidă, poate să ne curme drumul. Unul, din patru, tot va ajunge să ducă în țară rezultatele cercetărilor. Asta e esențialul. Restul n-are decât o importanță momentană. Acum încearcă să ajungi cumva până la malul nordic. Nu știu unde ar fi mai bine să staționezi, peste noapte.

Își aruncă privirea pe cadranul ceasului de bord.

— De altfel, nu mai sunt decât patru ore de-ntuneric.

— Nu-mi purta de grijă!… Mă întorc aici. Să stabilim un cod de semnale. Ia-ți pistolul de rachete. Una cu trei stele roșii: pericol și mână liberă. Albă cu trei stele: totul în regulă…

Stela se așeză la postul de pilotaj, cu senzația unei responsabilități totale.

Emil Voicu aprinde proiectorul. Dezleagă parâma, sărind caraghios și asimetric pe bord. Stela pornește motoarele. Mâinile crispate pe coarnele manșei îi transpiră abundent. „Pescărușul albastru” răspunde ascultător și sensibil la comenzi. Malul insulei se îndepărtează cu repeziciune. Proiectorul taie o pârtie de argint în vagul nopții ecuatoriale.

•

Fostul sergent de parașutiști Rondier, unul din cei „cu greutăți” după puch-ul din Alger, ascultă ecourile stârnite în galeriile muntelui, cu fața crispată și ochii holbați.

— Nicio scăpare! bâlbâie. Buzele îi sunt vinete. Sudoarea galbenă și abundentă îi acoperă fruntea. Au înviat morții de la Vohemar, domnule căpitan… Ah!… Uitați-i… Vin!… Și i-am împușcat numai în ceafă, așa cum ați ordonat. Numai în ceafă, Dumnezeule! Au să-mi vadă sângele de pe mâini… Ascundeți-mă, domnule căpitan. Vă implor, ascundeți-mă!

Vorbește cu convingere, privind undeva în gol. Deodată se chircește, ridicându-și mâinile cu degetele crispate, până aproape de ochi.

— Sânge!

— Cotoiule! Ridică-l și împinge-l în galerie…

Totdeauna am spus că e o cârpă. Maltezule, ține umerii, să pot ajunge sus.

Yorik se cațără pe urmele lui Ștefan Bogdan.

Tunelul urmat de pilot ține câtăva vreme orizontala. În stânga și dreapta se deschid firide înguste ca niște carcere. Izbește cu piciorul ceva metalic care se rostogolește zăngănind. Îngenunche.

— Ce-i, comandante? întreabă Ciufu.

— O armă.

— Dă-o-ncoace! Grozav ce-i simt lipsa. Pe onoarea mea!

Ștefan Bogdan ridică o pușcă plină de mucegai și rugină. Baioneta, frântă la mijloc, răstoarnă câteva oase mucede. Pilotul vâră torța în firida din dreapta, plină cu schelete omenești, lanțuri, paftale de centură și catarămi de raniță.

— Vreo piedică nouă? se aude din spate glasul lui Yorik.

— Cei din al patrulea, bâlbâie Rondier. Doamne, Dumnezeule, aici dispăruseră…

Cineva trage o înjurătură cumplită.

— Rabezavana se dovedește tradiționalist, spune maltezul… Am să-i scot măruntaiele, dacă scăpăm de aici.

Ștefan Bogdan îi trece pușca lui Ciufu. Oricum, este o armă. După o cotitură, galeria se sfârșește brusc în gura pătrată a unui puț. Ștefan Bogdan îngenunche din nou, luminând interiorul puțului. Așa după cum bănuia, pereții opuși sunt ciopliți din loc în loc, și cu puțină îndemânare se poate coborî. Fără să ezite, ia făclia în dinți, trecându-și picioarele peste marginile scobiturii.

Coborârea se face fără niciun incident. Ajung într-o grotă uriașă, în care pașii se multiplică la infinit. Lumina torței abia descifrează câțiva metri pătrați de lavă stratificată în valuri. Sus, la o înălțime pe care n-o pot aprecia, tavanul grotei se adună într-un horn vulcanic, al cărui crater poartă o vagă dâră de lumină lunară. Acolo licăresc îndepărtat câteva stele. După câțiva pași, Ștefan Bogdan își dă seama că se află pe o terasă destul de îngustă, că dincolo de terasă e prăpastia și că fundul prăpastiei e acoperit cu apă.

— Toată lumea se adună aici! Nu mișcă nimeni până nu cercetez locul, șoptește.

— Toată lumea… Aici… Cercetez… Se adună… hăulește grota, zvârlind cuvintele dintr-un perete în altul, încurcându-le, amplificându-le, răstălmăcindu-le, înțesându-le cu o forță sonoră de neimaginat.

Cu toate că întâlnise o grotă asemănătoare în Munții Lunii, Ștefan Bogdan se-nfioră. Fețele descompuse ale prizonierilor, bărboase și supte, trădează pentru întâia oară o mare încordare interioară. Ciufu, în schimb, își vâră nasul în cronometrul brățară, cronometrând durata ecoului.

— Nemaipomenit… Ce acustică…

— Ce acustică… stică… ăăă… pomenit… răspunde grota.

Apoi interiorul se umple iarăși de râsul care-i urmărește ca un blestem. Infinit mai puternic, infinit mai ironic și mai sălbatic. Un râs izvorât deopotrivă din fundul prăpastiei, din pereți, din bruma de cer care se întrezărește deasupra capului lor. Râd mineral straturile ancestrale de lavă, râd sonor legile acusticii, râde găunos timpul, râde ecoul. Deodată, din zeci de galerii neștiute și nebănuite, apar șiruri de oameni purtând torțe și arme. Nimeni nu le-ar fi bănuit existența, dincolo de întuneric. Grota se taie în felii fâlfâinde de lumină. Atunci fugarii pot să vadă:

De jur împrejur, o terasă lată de câțiva metri. La mijloc, prăpastia. Dincolo, Rabezavana, înconjurat de oameni în alb. La un semn, oamenii în alb își zvârlu torțele în prăpastie. Mici sâmburi de lumină, comete microscopice cufundându-se în adânc. Adâncul pardosit cu lespedea umedă a unui lac subteran. Și malurile lacului înțesate cu crocodili miniaturali, treziți de zgomot și de lumină, frecându-și solzii și mișcându-se încet.

— Dar sunt morți! Sunt morți pentru totdeauna! răcnește neomenește fostul sergent Rondier, smulgându-se din mâinile Cotoiului. Morți!… Eu i-am împușcat, în ceafă…

Înainte de a-l putea opri cineva, își face vânt în prăpastie. Grota se umple de răcnetul lui prelung. Plescăitul corpului izbind apa se adaugă ecoului, și mai târziu solzii crocodililor frecându-se unii de alții, în învălmășeala primitivă a foamei.

•

„Pescărușul albastru” trage ușor la țărmul nordic al lacului. Emil Voicu sare pe stânci, căutându-și echilibrul. În deschizătura

carlingii, Stela, cu trupul pe jumătate scos afară, îi face un semn de îmbărbătare. După o clipă, motoarele își îndeasă huruitul, și hidroul, cu aripile poleite de lună, încrețește fața lacului, virând elegant spre insulele care-l adăpostiseră până atunci.

Singur. La drum, Emil Voicu! Dar unde, la drum? Există o beție a folositorului. Emil Voicu se știe folositor. Emil Voicu trăiește beția dăruirii. Vrea să se dăruiască. Nimic incert. Nimic nebulos.

O scurtă investigație, la razele puternice ale bateriei. De undeva, din munte, chiar din măruntaiele muntelui, peste zgomotul cascadei și motoarelor hidroului, distinge o melodie stranie. Face câțiva pași până sub masivul granitic. Un braț mort al lacului pătrunde în stâncă, printr-o hrubă acoperită de vegetație luxuriantă. Zgomote. Plescăituri. Se ascunde în spatele unui bolovan. Lianele care acoperă hruba se mișcă violent. Oroare. Iese la suprafață un crocodil imens, ducând în gură piciorul însângerat al unui om alb. După o clipă ies alți crocodili, căutând să-i smulgă prada. Se încinge o luptă neîndemânatică, cu pândiri și mișcări nebănuit de repezi. Emil Voicu își șterge fruntea cu mâneca. Se strecoară din dosul bolovanului, plimbându-și fascicolul de lumină pe liziera întunecată a subarboretului grămădit la poalele muntelui. O spărtură. Intră. O potecă. Începe să urce. Serpentina. Liane. Tufișuri. Urcă. E ud. Urcă mereu. De când? Miros amețitor de vanilie și orhidee. Adieri dulci de balsamodendroni și cu deosebire de mirt înflorit. Pădurea respiră în noapte prin toți porii. Umezeala stăruie sub bolțile vegetale, aproape de condensare. Pădurea Madagascarului, aici, sub musonul indian, are virulența celei africane. Păstrează imaginea ei aeriană. Nesfârșită. Imensă. În Madagascar nu trăiesc *ungulate*[9], în afara lui *Potamochoerus larvatus,* un porc de apă local, neîndestulător să țină pe seama lui carnivorele mari. În Madagascar n-are să se teamă de fiare, în afara șarpelui boa, și, vede bine… a crocodililor. Piciorul omenesc însângerat, cu carnea sfârtecată, îl obsedează… Al cui o fi? Nu-ndrăznește să se gândească la echipaj. Urcă mereu, rostogolind pietre, fără nicio precauție… Stop! În mijlocul potecii năpădită de vegetație se oprește un *tanrec*[10] obișnuit, *Centetes ecaudatus.* Iată-l pe cel mai mare dintre insectivorele cunoscute. Cu botul lung, semănând leit cu

---

[9] Animale cu unghii în formă de copită.

[10] Mamifer carnivor din Madagascar.

un arici, tanrecul privește mirat la lumina care-l paralizează. L-ar recolta pentru colecție. Centetidele sunt printre cele mai primitive mamifere placentare ale contemporaneității.

Un foșnet în lianele împletite peste potecă, un trup negru-roșcat de pisică, prevăzut cu o coadă în dungi transversale, descriind un salt sub razele bateriei, chițăitul gâtuit al bietului tanrec – și poteca e din nou liberă. Vari, *Lemur Varius*[11] din familia lemuridelor[12] aparținând prosimienilor, endemici pentru insulă… La dracu. N-are vreme de științe naturale. Se aude bolboroseala din ce în ce mai accentuată a unui șuvoi. Totuși, poteca continuă să urce. Panta se accentuează. Merge pe o creastă prăbușită vertical în stânga, ușor ondulată în dreapta. Vegetație de platou, prin care răzbate luna. O secțiune tronconică, pe buza căreia se sfârșește poteca. Dincolo, cu câțiva zeci de pași mai jos, o terasă acoperită cu semănături. Secțiunea largă de cinci-șase metri n-are niciun fel de pod. Stinge lumina și se ascunde în tufișurile care năpădesc creasta. La capătul semănăturilor se ivesc patru siluete. Se apropie. Ajung la marginea cealaltă a prăpastiei. Dezleagă o frânghie groasă, pe care el a crezut-o o liană crescută anarhic. Unul dintre ei se agață de ea și-și dă drumul în gol. Execută un arc de cerc cu bucla scurtă, apoi aterizează ușor, la câțiva pași de locul unde s-a ascuns. Zvârle frânghia înapoi, și operația se repetă până când tot grupul trece dincoace. Oamenii vorbesc cu glas scăzut, într-o limbă guturală. Sunt pe jumătate goi. Desfac tufișurile în partea opusă celei din care veniseră și se pierd în pădure. Naturalistul răsuflă ușurat. Frânghia rămăsese aici, legată de trunchiul unui arbust. Îi trebuiesc câteva clipe s-o dezlege. Se agață cu toată puterea, dându-și drumul în gol. Pendulul simplu închipuit, de frânghie, cu unul din capete legat zdravăn în crengile unui tamarisc uriaș, îl izbește cu genunchii de marginea terasei opuse. Nu calculase bine înălțimea. Cu toată durerea își dă drumul, înfigându-și unghiile în crețurile lespezilor de lavă.

Prizonierii sunt din nou în fața reginei de piatră. De data asta, legați fedeleș și priponiți de belciugele înfipte în stâncă. Ștefan Bogdan, legat la picioarele altarului. Câteva santinele hovași, înarmate cu automate, se așază turcește prin preajmă.

---

[11] Specie de mamifere asemănătoare maimuțelor, cu blana alb-negru.
[12] Subordin al mamiferelor, asemănătoare cu maimuțele.

Închinătorii lui Ranavalo se strâng la sfat, în amfiteatru. Luna trece spre asfințit. Lângă Rabezavana își face apariția un bătrân cocârjat, cu părul alb, crescut în plete. Câțiva hovași se agită în jurul conducătorului, amenințând prizonierii cu pumnii.

— Se ciorovăiesc cu marele preot, spune Yorik. Rabezavana vrea să ne sacrifice, marele preot îl sfătuiește să aștepte până mâine noapte. Am mai văzut figura, acum două nopți. Luna a trecut pe deasupra reginei, și jertfa nu va mai fi primită.

Iarăși constată Ștefan Bogdan apatia aproape tembelă a traficanților. Așteaptă cu interes, dincolo de dramatismul clipei, un semn care să-i umanizeze. O amintire care să le dea alt conținut, decât vulgaritatea și stupidul. Nimic. Impasibilitate și înjurături ucise între dinți. Îi atrage atenția Ciufu. Îl inundă un sentiment cald, copleșitor. Inginerul lucrează ceva, cu discreție maximă…

„În buzunarul 3 bis, își spune Ciufu, am încă lama de bomfaier”.

Pentru că santinelele par foarte interesate în ceea ce se discută cu atâta risipă de gesturi în amfiteatru, el are să se ostenească în această experiență unică: ce poate face o lamă de bomfaier contra unor liane de Madagascar?

Nu poate mișca mâinile, decât câțiva centimetri lateral și alți câțiva centimetri pe verticală. E prea puțin. Încearcă să se atârne în legături. Mda! Se adaugă alți câțiva centimetri de joc pe verticală. Încet, abia perceptibil, ajunge cu vârful degetelor la clapa buzunarului 3 bis, cusută pe șoldul stâng. În clipa când simte lama sub degete, două femei năvălesc în amfiteatru, prăbușindu-se la picioarele lui Rabezavana. Vorbesc amândouă deodată, arătând spre același punct, undeva la picioarele zidului de stâncă. Rabezavana le ascultă puțină vreme, apoi, aruncându-și poalele mantiei peste umăr, coboară treptele, dispărând prin una din galerii. Mulțimea se împrăștie ca suflată de vânt.

— Nu știu ce dracu spuneau sclavele lui Rabezavana, mormăie Yorik. Haide, Cotoiule! Te-ai pleoștit de tot. Viața e pretutindeni grea. În „Iadul verde” nu era mai bine ca aici. Cel puțin pe „Jamaica” am văzut jumătate din lume, lucru care, dacă mă gândesc bine, nu l-ai fi putut face ca inginer. Ei! Atenție, savanților! Ne vizitează marele preot.

•

După ce-și revine, Emil Voicu străbate semănăturile identificând orezul de munte madagascarian, varietate care se ridică până la altitudinea platourilor alpine și n-are nevoie decât de apa ploilor. De acolo intră între niște țarcuri, în care sunt închise câteva zeci de oi și capre. Tablou familiar și mirosuri caracteristice satelor românești de munte. În pieptul de lavă al platoului se deschid, unele lângă altele, o sumedenie de grote. În fața unora din ele ard, mocnit și fumegat, câteva focuri.

Oile îl simt și încep să se miște neliniștite. De undeva, de aproape, se aud hohote înăbușite de plâns, susținute de melopeea jalnică a unui fel de bocet. Sunt glasuri de femei. Apoi, un strigăt neomenesc, de om înjunghiat. Nu poate veni decât din grota acoperită cu câteva piei de capră, scobită în spatele ultimului țarc. Ridică cu mâna, tremurând, pieile de capră. O hrubă plină de fum. Pe pereții zgrunțuroși, câteva blăni de oaie. Două torțe înfipte în niște brațe de fier. Pe un culcuș de rafie se zvârcolește, aproape goală, o femeie tânără. Are ochii ieșiți din orbite și fața cu trăsăturile descompuse, lac de sudoare. La căpătâiul din blăni, se schimonosește o băbătie hidoasă, îmbrăcată într-un costum ritual. În jurul gâtului, băbătia poartă un colan alcătuit din capete de iguane. Un vas de aramă, așezat pe vatra de bolovani, scoate aburi iuți și înăbușitori. La picioarele suferindei se tânguie sufocant câteva femei. Bogăția interiorului se manifestă ostentativ, prin numărul mare al blănilor de oaie. Acolo, în fund, naturalistul întrezărește un mic altar, străjuit de patru amfore. Chirăitul speriat al vrăjitoarei întrerupe melopeea celor de față. Emil Voicu intră în grotă, făcându-și loc lângă așternutul de rafie. Tânăra nu poate naște. Nu trebuie să fii medic, ca să vezi asta. Îl privește halucinată, ca pe-o vedenie înspăimântătoare. Printr-un efort supraomenesc, mama se trage, dârdâind, lângă zidul de piatră, apărându-și pântecul. Băbătia pune mâna pe o țepușe de lemn. Celelalte femei se înarmează cu tot felul de unelte casnice. Emil Voicu își scoate ochelarii, și-i șterge tacticos, apoi îngenunche lângă suferindă, vorbindu-i blând în românește, în vreme ce-i aranjează cu dibăcie blănile de la căpătâi:

— Nu te teme, draga mea! Nimeni n-o să-ți facă nimic. O s-o chemăm pe Stela, și totul se va aranja cum e mai bine… „E cazul să compui niște semne hieratice, amice, altfel vrăjitoarea te priponește cu țăpoaia”.

Descrie cu mâinile volute complicate deasupra pântecului umflat peste măsură, apoi țese bolnava cu arabescuri din tălpi până în creștet. Se gândește că numai o poezie ar completa armistițiul. Fir-ar să fie, că niciodată n-a învățat versurile pe de rost! Cu tot regretul, nu poate fi pașnic până la capăt. Cum vrăjitoarea nu știe ce să facă, zgâindu-se cu ochi mici și veninoși din dosul unor pleoape scurte, fără gene, naturalistul se ridică brusc, îi smulge țăpoiul din mâini și începe s-o croiască peste șale. Chiräind înspăimântată, băbătia o rupe la fugă, fluturându-și zdrențele. Celelalte femei îi țin urmele, în afara unei nubile, parcă sculptată, care i se prăbușește la picioare, îmbrățișându-i-le, cu ochii în lacrimi. Emil Voicu o ridică cu blândețe, făcându-i semn să dea în lături pieile de capră de la intrare și să scoată vasul cu buruieni. De afară se aud glasuri din ce în ce mai multe și mai întărâtate. Printre cele muierești, se amestecă câteva, guturale, de bărbați. Aerul curat al nopții se târăște în vizuină, înfiorând așternutul de rafie și flăcările mocnite ale focului. Găsește un ulcior cu apă. Își înmoaie batista. O petrece peste fruntea asudată a mamei. Deodată, glasurile de afară amuțesc.

În scobitura intrării se înrămează trupul uriaș al unui bărbat.

— Haide, prietene!... Apropie-te! spune Emil Voicu, de data asta în franțuzește... După câte se pare, ești soțul... Până una, alta, ia pistolul ăsta cu rachete trimite pe cineva să tragă de pe una din stâncile care domină lacul. Doi oameni iuți de picior să coboare jos și să ducă biletul doctoriței de la hidro... Dă-te la o parte, că nu văd. Treci dincolo... N-ai zărit cumva pe aici, prin preajmă, doi savanți români veniți într-o misiune științifică?... Mi-e teamă că s-au rătăcit... Uite, biletul e gata. L-am scris în franțuzește, să-l poți citi tu, sau altcineva care cunoaște limba.

Se apropie de el, șoptindu-i la ureche:

— Dacă nu intervenim, până-n două ceasuri moare!

Umerii lui Rabezavana se strâng convulsiv. Îl privește aiurit, ia biletul și pistolul, iese afară și împarte câteva ordine, apoi se întoarce, lăsând perdelele din piei peste intrare. Îngenunche, frânt, lângă femeie, și-i mângâie cu duioșie tâmplele umede. Femeia încearcă să-i zâmbească. Rabezavana își întoarce privirea spre Emil Voicu.

— Să nu mă-nșeli, că te ard de viu!

— Isprăvește cu felul acesta neghiob de a pune problema!... Cine ești?

— Deocamdată, Rabezavana! Căpetenia hovașilor din Antankara, răspunde uriașul intrigat.

— Asta nu te scutește de politețea elementară… Sssst! Ce se aude?

Soția lui Rabezavana începe să se tânguie din nou. Ușor, ca un plâns înăbușit, mai apoi cu sughițuri, cu scrâșnete și vaiete de durere.

— Săraca!… Ai trimis oamenii?

Rabezavana face un salt până afară. Un soldat, cățărat pe una din stânci, tocmai trăgea racheta cu trei stele albe. În fața grotelor, tribul lui Ranavalo așteaptă chircit pe vine. Spre nord, dincolo de amfiteatru, se ridică din profunzimea întunecată a văii cel dintâi elicopter pirat. Rabezavana îl privește întunecat. Își smucește cuțitul de la brâu și se-ntoarce în hrubă, cu un răcnet de fiară înjunghiată.

•

Lama de bomfaier se dovedește superioară lianelor de Madagascar. Cu grijă infinită, scoțând-o din buzunarul de câțiva centimetri numai, Ciufu taie legăturile care îi imobilizează mâinile. Ca s-o tragă în întregime afară și să opereze dibaci asupra restului legăturilor este un simplu exercițiu de virtuozitate. Santinelele se strânseseră la picioarele lui Ștefan Bogdan și discutau însuflețite. Uriașul Yorik pare că doarme de-a-npicioarelea. Istovit, Cotoiul, legat în apropierea lui, își plecase capul în piept. Ceilalți traficanți povestesc ceva cu glas scăzut. Amfiteatrul, intrat sub nivelul lunii, se umple de umbre. Razele piezișe ale astrului pudrează cu aur vechi obrazul zâmbitor al statuii. Liber, Ciufu se străduie să nu scape capetele tăiate ale lianelor. Ca să evadeze singur n-are niciun haz. Pe Ștefan Bogdan trebuie neapărat și imediat să-l elibereze. Pe ceilalți?!…

Își întrerupe gândurile, holbându-se uimit la elicopterul care, după ce trece creasta amfiteatrului, coboară pe verticală, în incinta de lavă, măturând pereții cu fascicolul puternic al unui reflector. Duduitul discret al motorului, redus aproape la *ralanti*[13], flăcăruile albăstrii de la eșapamente, apoi rafalele scurte de pistoale automate, trase prin vizetele speciale, rup cadența monotonă a nopții. Înainte ca santinelele să-și revină din uimire, Ciufu își leapădă legăturile și, din câțiva pași, este lângă Ștefan Bogdan.

---

[13] Foarte încet; maximum de încetineală.

— Iată, comandante, că sunt bune la ceva și buzunarele suplimentare, gâfâie el, lucrând concentrat cu lama de bomfaier.

— Hela, camarazi!… Aici!… La mine, camarazi!

— La noi, fraților!

Traficanții, înviați subit, strigă cu toții, imitându-l pe Yorik.

Elicopterul atinge fundul amfiteatrului. Una din santinelele hovașe se prăbușește sub focul tras din aparat. Acum proiectorul rămâne fixat asupra prizonierilor. Ceilalți hovași răspund cu o rafală trasă la întâmplare, apoi se năpustesc spre Ștefan Bogdan. Ciufu isprăvise de tăiat legăturile. Înainte ca hovașii să urce pe platforma altarului, le sare în față, croindu-i cu pumnii:

— Allez!… Allez, diavolilor! că pun ăștia mâna pe voi și vă fac ferfeniță, fără să mai aștepte luna plină…

Se părea că insularii cunosc limba română, pentru că se lasă păgubași, rupând-o la fugă în spatele statuii. Tot atunci debarcă rapid întâia grupă de traficanți. Pe deasupra amfiteatrului trec alte două elicoptere. Unul din ele coboară până aproape de creasta sudică, lăsând o scară de frânghie.

— Hei, barosanilor! strigă Yorik. Priviți cum execută cei de pe „Jamaica” o elicodebarcare!

Îi răspunde un glonț tras din dosul statuii. Cel dintâi traficant care-și dăduse drumul pe scară bate aerul cu mâinile și, frângându-se pe spate, descrie o curbă prin aer, prăbușindu-se în amfiteatru.

— Blestem!… Hei, voi de-acolo! Aici Yorik, irlandezul. Foc, gentlemani! Foc asupra statuii!

Grupa debarcată se trântește la pământ, înaintând în salturi scurte, sub protecția rafalelor trase din elicopterul aterizat. Gloanțele încep să ricoșeze, bâzâind pe deasupra prizonierilor. Rafalele se întețesc. Grupa de traficanți intră în unghiul mort de tragere pentru cei ascunși în preajma statuii. Se ridică în picioare, luând cu asalt treptele superioare ale amfiteatrului, după toate regulile unei instrucții militare severe. Doi traficanți se răzlețesc, tăind înfrigurați legăturile camarazilor.

Stela aduce hidroul între cele două insule. Băgă de seamă că aici apa lenevește, așa că nu ancorează. Își ține pistolul la îndemână.

De zeci de ori vrea să dea drumul aparatului de radio și să cheme în ajutor autoritățile. De zeci de ori se oprește, mustrându-se. Orice intervenție brutală ar fi putut aduce ireparabilul. Mângâie plăcile de aluminiu cu un gest inconștient de duioșie. Luna, trecută spre asfințit, aruncă umbra hidroului până-n malul răsăritean al insulei. Vuietul cascadei se asimilează peisajului. Nu-i este frică, nu simte singurătatea, nu-i este nicicum. Viața, sunetele, imaginile rămân undeva în afara ei. Dispariția lui Ștefan Bogdan și posibilitatea de a fi murit pe un altar de sacrificiu, sau târât în cascadă, înseamnă totul acum. Minutele, ceasurile se scurg într-o apăsare de plumb.

Când vede racheta cu trei stele albe desfășurându-și trena deasupra lacului, nu-i vine să creadă. Sunt deci acolo! Trăiesc!… Își dă drumul în carlingă, apăsând tremurat pe butonul demarorului. Trage aproape de malul nordic, rămânând, prudentă, la câțiva zeci de metri în larg.

•

Când Rabezavana se repede urlând în grotă, amenințându-l cu cuțitul, Emil Voicu îl croiește cu țepoaia peste mână. Uriașul scapă arma. Naturalistul îi proptește pistolul în piept.

— Uite ce-i, amice, îi spune calm… Dacă ții la viața ta și a tribului, șterge-o până când mai ai vreme. De ea avem noi grijă. Îți dau cuvântul meu de onoare.

Nobilul hovaș îl fixează cu o privire sălbatică. Șovăie o clipă. Dă să se repeadă la bolnavă, dar naturalistul îi taie calea. Atunci răsună înăbușit rafale repezi de arme automate. Scoțând un muget deznădăjduit, Rabezavana se-ntoarce, strecurându-se afară. Emil Voicu îl urmează. Grotele din preajmă se-nsuflețesc. Femeile, ținându-și copiii treziți din somn în brațe, se-ndreaptă grăbite spre una din galeriile care pătrund în munte, sub privegherea câtorva bărbați. Totul se petrece în cea mai mare liniște. Plânsul sugacilor este înăbușit cu palma. Pe crestele împrejmuitoare urcă, furișându-se, grupe de malgași pe jumătate goi, conduse de câte-un hovaș înarmat cu arme moderne. Oile și caprele sunt transformate la repezeală în animale de povară, azvârlindu-li-se în spinare desagi împletiți din fibră și rafie. Bătute zdravăn cu niște prăjini lungi, sunt îndrumate spre versantul nordic. Tribul migrează în plină noapte, trădat de behăitul oilor și al caprelor. Rabezavana, cu mantia roșie fluturându-i pe umeri, se cațără pe creasta care

duce spre amfiteatru. Rafalele încep să se-ndesească. Umbra zidurilor de lavă ascunde mișcarea celor ce se retrag, și Emil Voicu speră ca tribul să se mistuie în adâncurile muntelui, înainte de apariția invadatorilor necunoscuți. Iată un elicopter. Planează în lungul versantului. Îl mătură cu gloanțe. Malgașii, secerați unul după altul, se rostogolesc, zdrobindu-și oasele de stânci. Cei din elicopter aprind reflectorul, plimbându-l pe fundul platoului. De data asta, rafalele mătură coloana de refugiați. Vine și al doilea aparat, rămânând la nivelul crestelor, în vreme ce primul sosit se lasă în jos, împroșcând cu foc coloana și intrările grotelor. În câteva minute locul se acoperă de cadavre. Emil Voicu privește prostit. Ochiul de ciclop nesătul al reflectorului îl fixează, orbindu-l. Instinctiv, se trântește la pământ, cu o frântură de secundă înainte ca rafala să ciuruie pieile de capră spânzurate deasupra intrării.

... Când deschide capota, Stela aude împușcăturile, ecoul împușcăturilor, și aici, aproape, zgomotul caracteristic unui înotător. Aprinde proiectorul. În fâșia de lumină apare capul unui bărbat. Ridică o mână în care distinge vag hârtia unui bilet. Înotătorul atinge coca hidroului. Cu un salt agil, urcă la bord. La brâul de rafie poartă un kriss uriaș. Atletic, face o reverență demnă, și așa, șiroind de apă, își încrucișează brațele la piept, spunând grav, într-o franceză aproximativă:

— Morombe bun om... Morombe bun om. Tu, Ranavalo... Arată cu degetul părul doctoriței. Revine la poziția marțială.

Stela citește înfrigurată biletul naturalistului. O clipă de echivoc. Cui lasă „Pescărușul albastru”?! De hidrou se leagă sensul unic al misiunii lor. Dincolo, în noaptea sfâșiată de împușcături, o femeie străină și indiferentă trage să moară din pricina unei nașteri nefericite.

Și echipajul?

Se hotărăște. Coboară la postul de pilotaj. Îi face semn lui Morombe să se țină de marginea carlingii. Trage hidroul la țărm. Ia trusa, închide capota, și când stinge reflectorul distinge în întunericul păstos doar dantura optimistă a bărbatului acesta pe jumătate sălbatic, care, fără o vorbă, amarează hidroul, în timp ce din desișul pe care-l simte aproape își fac apariția alți doi băștinași care murmură aceleași cuvinte în franțuzește:

— *Bonne homme*! *Bonne homme*!

Înțelege că Morombe le spune să rămână de veghe, și se avântă, plină de incertitudini, pe poteca șerpuită, în necunoscut.

•

Pentru Ștefan Bogdan toate raporturile cu realitatea se răstoarnă o dată cu cea dintâi rafală trasă din elicopterul pirat. Toate aceste aparate moderne, mânuite de traficanți, îi sunt odioase. În loc să-l bucure libertatea dobândită brusc și neașteptat, îl apasă greu crima stupidă care se-nmulțește sub ochii lui.

— Ce hotărâm, comandante, spune Ciufu… Ăștia!…

— Indisponibil, răspunde.

— Am înțeles.

— La treabă.

Aici și acum nu se poate construi un plan. Întocmai ca la Port Said și-n Marea Roșie, întocmai ca-n Seișe, neprevăzutul se intercalează brutal între misiunea lor și lumea aceasta turmentată de contradicții, terorizată de jaf, arbitrară, la dispoziția forței organizate ilegal. Planul se va naște acționând. Esențial este să-i fixeze aici pe acești traficanți criminali, și între două rele să izoleze răul cel mai virulent.

În penumbra zidurilor de lavă, elicopterele par animale preistorice, sângeroase.

Se aud comenzi la picioarele stâncilor. Din câteva salturi, urmat de Ciufu, atinge umbra densă a teraselor suprapuse. De aici, prelins pe lângă stânci, se apropie până sub fuzelajul celui dintâi elicopter. Recunoaște, cu strângere de inimă, un aparat de cea mai recentă fabricație, de tipul elicopterului „polivalent”, „Alouette III”, cel care a stabilit două recorduri mondiale cu aterizare pe Mont Blanc și celebra aterizare pe vârful Deo Tibaa din Himalaia, performanță cunoscută în toate aviațiile lumii.

— Ia te uită, comandante! Elice, anticuplu…

— Acționată cu turbină de gaze.

— La comandă cu un apaș din ăștia, pe care-i prefer în brațele reginei Ranavalo, decât teferi și-narmați.

Cineva plimbă un proiector așezat pe carlinga elicopterului. Cei doi membrii ai expediției se culcă printre stânci, la câțiva metri de stabilizatorul elicopterului, care prin raritatea lui, la acest gen de aparate, atrage în mod deosebit atenția inginerului.

•

Stela reface, cu eforturi susținute, drumul parcurs de Emil Voicu. Spre Peștera Reginei vacarmul împușcăturilor scade. Hovașul Morombe o conduce exact, încordat și din ce în ce mai integrat nopții acesteia de iad. Undeva, deasupra crestelor parcă, se simte o mișcare de umbre, un fel de migrație spre zonele mate ale pădurii virgine.

În fața zidului de lavă, Morombe îi apasă umărul și dispare, în timp ce prin fâșia de lumină albă a proiectorului trec, la pas alergător, câțiva bărbați înarmați cu automate. Se văd cadavrele băștinașilor și gurile fumegânde ale peșterilor-locuințe. Are o clipă de părăsire de sine. Caută un punct de sprijin, fără să-și poată desprinde privirea de pe trupurile ciuruite de gloanțe. Aude vag glasul naturalistului, neverosimil de subțire.

— Faceți de râs Europa, pe o mie de ani, criminalilor!

Și un răspuns brutal, într-o franceză germanizată:

— Ne-nchinăm zeului forței „*Mein Herr*”.

— Canalii! Ocnași! Derbedei!

Emil Voicu o vede în conul reflectorului, palidă, bâjbâind. Se repede la ea. O împinge în grotă:

— Stela! Salvează-o, Stela! Pentru noaptea asta de iad, copilul și mama au valoare neîntrecută. Te implor, Stela!... Salvează-o!...

Doctorița nu știe cât lucrează la lumina lanternei, ținută de naturalist. O ajută copila care-o privește în extaz. Mama sângeră din belșug. Așternutul de rafie se năclăiește. N-are decât un ulcior de apă. Focul începe să fumege. Trăiește în plin coșmar. Aude de afară gemetele muribunzilor. Copilul iese la viață în atmosfera aceea de groază și inumanitate. Peste tot, clipa aceasta a nașterii, miracolul etern al vieții se celebrează grav sau exuberant, ritual sau ad-hoc. Aici!? Ține în palme trupul durduliu, de abanos, și plânge nestăpânit. Băiatul voinic, care-și sfârtecase mama, își țuguie buzele, căutându-i sânul.

— Pe aici, „căpitane”... Pe aici!

Pieile ciuruite de la intrare sunt smulse cu brutalitate. Își face apariția cel numit „căpitan”, conducătorul expediției. Într-o ținută semi-militară, kaki, aducând exact cu uniforma adoptată în Africa de corpul expediționar al lui Rommel. Rece, tăios, ochi duri, fără inflexiuni.

— Aha! Bârlogul lui Rabezavana! Asta nu mai face două parale!

Întinde automatul spre lehuză.

Doctorița așază copilul la pieptul mamei. Se ridică, încrucișându-și brațele la piept.

— Trage, brută! spune naturalistul. Glasul are profunzimi necunoscute.

(*va urma*)